

Allapot-változás	feltételek	gáztörvény	ΔE_B	Q	W	példa
izoterm	$m, T = \text{állandó}$ $p, V = \text{változó}$	$p \cdot V = \text{állandó}$ $p_1 \cdot V_1 = p_2 \cdot V_2$	0	-W	(p,V) síkban a hiperbola „alatti” terület számértéke	Dugattyús hengerben a gázt <u>lassan</u> összenyomjuk, vagy <u>lassan</u> növeljük a térfogatát
izochor	$m, V = \text{állandó}$ $p, T = \text{változó}$	$\frac{p}{T} = \text{állandó}$ $\frac{p_1}{T_1} = \frac{p_2}{T_2}$ $\Delta p = p_0 \cdot \beta \cdot \Delta T$ Ideális gáznál: $\beta = \frac{1}{273K} = 0,00366 \frac{1}{K}$	$\frac{f}{2} \cdot n \cdot R \cdot \Delta T$ $\frac{f}{2} \cdot V \cdot \Delta p$	ΔE_B 0	Zárt tartályban melegítjük, vagy hűtjük a gázt	
izobár	$m, p = \text{állandó}$ $V, T = \text{változó}$	$\frac{V}{T} = \text{állandó}$ $\frac{V_1}{T_1} = \frac{V_2}{T_2}$ $\Delta V = V_0 \cdot \beta \cdot \Delta T$ Ideális gáznál: $\beta = \frac{1}{273K} = 0,00366 \frac{1}{K}$	$\frac{f}{2} \cdot n \cdot R \cdot \Delta T$ $\frac{f}{2} \cdot p \cdot \Delta V$	$\left(\frac{f}{2} + 1\right) \cdot n \cdot R \cdot \Delta T$ $\left(\frac{f}{2} + 1\right) \cdot p \cdot \Delta V$ - $p \cdot \Delta V$ - $n \cdot R \cdot \Delta T$		Könnyen mozgó dugattyús hengerben melegítjük, vagy hűtjük a bezárt gázt.
adiabatikus	$m = \text{állandó}$ $p, V, T - \text{változó}$	$p \cdot V^\kappa = \text{állandó}$ $p_1 \cdot V_1^\kappa = p_2 \cdot V_2^\kappa$ fajhőtenyező: $\kappa = \frac{C_p}{C_V}$ Érvényes az egyszerűbb gáztörvény is.	$\frac{f}{2} \cdot n \cdot R \cdot \Delta T$ $\frac{f}{2} \cdot (p_2 \cdot V_2 - p_1 \cdot V_1)$ $C_V \cdot m \cdot \Delta T$	ΔE_B		Dugattyús hengerben a gázt <u>nagyon hirtelen</u> összenyomjuk, vagy nagyon hirtelen kitágul, vagy hőszigetelt falú tartály esetén.
általános	$m = \text{állandó}$ $p, V, T - \text{változó}$	$\frac{p \cdot V}{T} = \text{állandó}$ $\frac{p_1 \cdot V_1}{T_1} = \frac{p_2 \cdot V_2}{T_2}$	$\frac{f}{2} \cdot n \cdot R \cdot \Delta T$ $\frac{f}{2} \cdot (p_2 \cdot V_2 - p_1 \cdot V_1)$ $C_V \cdot m \cdot \Delta T$	$\Delta E_B - W$	Ha ismert az állapotváltozás $p = p(V)$ függvénye, a függvény görbéje „alatti” terület számértéke	2010.05.11.

$$\Delta l = l_0 \cdot \alpha \cdot \Delta T \quad \Delta A = A_0 \cdot 2\alpha \cdot \Delta T \quad \Delta V = V_0 \cdot 3\alpha \cdot \Delta T \quad \beta = 3\alpha$$

$$p = \frac{F_{\perp}}{A} \quad p_h = \rho \cdot h \cdot g$$

$$p = \frac{2}{3} \cdot \frac{N}{V} \cdot \frac{m_r \cdot \bar{v}^2}{2} = \frac{2}{3} \cdot \frac{N}{V} \cdot \bar{\epsilon}_{haladási} \quad \bar{\epsilon}_{mozgási} = \bar{\epsilon}_{haladási} + \bar{\epsilon}_{forgási} = f \cdot \frac{k \cdot T}{2}$$

$$\bar{\epsilon}_{haladási} = 3 \cdot \frac{k \cdot T}{2} \quad \bar{v} = \sqrt{\frac{3 \cdot R \cdot T}{M}} \quad Q = L \cdot m \quad Q = c \cdot m \cdot \Delta T$$

Ideális gázoknál: $E_b = N \cdot \bar{\epsilon} = \frac{f}{2} \cdot n \cdot R \cdot T = \frac{f}{2} \cdot p \cdot V = \frac{f}{2} \cdot N \cdot k \cdot T \quad f = \{3, 5, 6\}$

$$R = 8,31 \frac{J}{mol \cdot K} \quad k = 1,38 \cdot 10^{-23} \frac{J}{K} \quad R = N_A \cdot k \quad N_A = 6,022 \cdot 10^{23} \frac{db}{mol}$$

Első főtételek: $\Delta E_B = Q + W$

$$C = \frac{Q}{\Delta T} \quad c = \frac{Q}{m \cdot \Delta T} \quad P \cdot V = n \cdot R \cdot T = N \cdot k \cdot T \quad n = \frac{m}{M} = \frac{N}{N_A}$$